

De samenvoeging Hoogezand-Sappemeer

In een openbare vergadering van Ged. Staten zetten vóór- en tegenstanders hun standpunten uiteen

Gistermorgen is de samenvoeging van de gemeenten Hoogezand en Sappemeer behandeld in een openbare vergadering van Ged. Staten van Groningen, waarbij belanghebbenden in de gelegenheid waren hun mening naar voren te brengen. Het Gemeentebestuur v. Hoogezand was vertegenwoordigd door burgemeester H. de Wit en de gem. secretaris J. J. Prins en de gemeenteraad door de raadsleden Eenjes (Arb.) en Brouwer (A.R.). Als vertegenwoordigers van de Sappemeerster Raad waren aanwezig de heren Kolthof (A.R.), Schafer (Arb.) en Boer (Arb.) en de heren Ir. T. Edzes en Ds. R. de Zeeuw van het comité tegen samenvoeging. Bovendien was aanwezig de heer A. Kamps (VVD) raadslid van Sappemeer.

De heer Ebels, voorz. van Ged. Staten gaf het woord aan de gemachtigden der beide gemeenten.

Tegenstanders aan het woord.

Eerst sprak de heer SCHaFER. Deze deelde mede dat in de 3 raadsvergaderingen waarin de samenvoeging, was behandeld was gebleken dat de commissie ad hoc van de raad van Sappemeer en het Comité tegen samenvoeging ernstige bezwaren tegen samenvoeging hadden. Bovendien heft het ontwerp de gemoederen in Sappemeer ernstig in beroering gebracht; dat is gebleken op verschillende onofficiële vergaderingen. De hoofdzaak van deze beroering is dat de inwoners van Sappemeer niet overtuigd konden worden, dat samenvoeging noodzakelijk is. Spreker bracht enkele conclusies van vooraanstaande Nederlandse figuren inzake samenvoeging naar voren, waaruit blijkt, dat kleine gemeenten in ons land bestaansrecht hebben. Uit een rapport van de N.E.T.O. is gebleken dat Sappemeer in de toekomst zeer zeker bestaanszekerheid heeft, en dat heeft de Sappemeersters in hun overtuiging, dat samenvoeging onnodig is, gesterkt. Ged. Staten hebben een reden tot samenvoeging gevonden, het komt spreker echter voor, dat dit een gezochte reden is. De N.E.T.O. constateerde dat er weinig of geen bezwaren zijn en daaruit heeft men geconcludeerd, dat de samenvoeging wel kon door gaan. Maar deze conclusie kan voor de Gemeente Sappemeer niet doorslaggevend zijn.

De heer Schafer achtte de mentaliteit van de bevolking van Sappemeer anders dan van die der omliggende gemeenten. Indien Sappemeer in de jaren 1925-1930 een burgemeester had gehad van het kaliber van de huidige, dan had de gemeente er anders voor gestaan.

Spr. meende, dat wat 100 jaar heeft bestaan moet blijven. Hij zal het streven van de tegenstanders blijven steunen, en had zich als hun woordvoerder opgeworpen. Het verlies dat de Sappemeersters door samenvoeging zullen lijden is zo groot, dat 't niet door de vermeende voordelen kan worden onaheven. De sa-

goed zijn is het dan een reden tot samenvoeging? Bovendien zijn verschillende voordelen, welke in het rapport zijn opgesomd niet nader uitgewerkt. Is een grote gemeente inderdaad goedkoper dan 2 kleine? Spreker meende dat juist van een toename van de uitgaven sprake zal zijn, en ging op enkele detailpunten in.

De heer Kolthof vroeg zich af of de verschillende voordelen, welke in het rapport zijn genoemd, ook niet door samenvoeging kunnen worden bereikt. In de rapporten is volgens spreker niet aangetoond dat een provinciaal- of een landsbelang de samenvoeging eist.

De heer Ir. T. EDZES sprak namens het Comité tegen samenvoeging. Hij bracht naar voren dat er andere bezwaren tegen samenvoeging zijn dan lokaal patriottisme: verschil in ligging en verschil in positie der beide gemeenten, welke hij samenvoeging het voormalige Sappemeer ongunstig zullen beïnvloeden. Daarom is men in de gemeente Hoogezand wel vóór samenvoeging. Zelfs bij het beste bestuur zal de positie voor Sappemeer ongunstiger worden, omdat men na samenvoeging rekening moet houden met het gehele complex. De voordelen van sociaal-economische structuur worden dooi spreker aanvaard. Er is echter geen studie gemaakt van 'de historie,' dat ware zeker nodig geweest in een zo belangrijk rapport. Spr. verwacht dat de meeste der in het rapport genoemde voordelen ook zonder samenvoeging kunnen worden verwezenlijkt. Bovendien zal de nabijheid van de stad Groningen invloed hebben, waardoor b.v. de bouw van een ziekenhuis onnodig is. Spr. achtte het N.E.T.O. rapport onvoldoende en wenste een uitvoerig o.j. derzoek door een andere instantie. De Gemeenteraad nam dit voorstel over, doch het werd door hogere instanties afgewezen. Bij een dergelijk onderzoek had het comité tegen samenvoeging zich in ieder geval neergelegd.

De heer BOER wees op de vroegere voorstellen om de beide gemeenten te verenigen, die niet zijn doorgegaan. Maar de voordelen, die destijds werden genoemd zijn grotendeels tot stand gekomen. Voorts besprak de heer Boer de stemmenverhouding in de Gemeenteraad van Sappemeer bij de behandeling der kwestie. Hij meende dat, zo alle leden vrij waren geweest, de verhouding anders zou zijn geweest.

Ds. R. DE ZEEUW merkte op, dat het comité tegen samenvoeging voorstander is van de autonomie der gemeente in het algemeen. Spreker meende dat het onjuist was de N.E.T.O. opdracht te geven tot het samenstellen van een **beknopt** rapport. Voorts werd bij de benoeming van een nieuwe burgemeester, aan hem een bepaalde beperking opgelegd, waardoor hij niet in staat is voor het behoud van zijn gemeente te strijden. Ook deze spreker legde

menvoeging kunnen diverse openbare diensten beter functioneren, uitbreidingsplannen worden gecoördineerd, enz. Spreker persoonlijk achtte de destijds gehouden enquête niet van grote waarde; het publiek was in beroering, men was nog niet voldoende ingelicht. Voor spoedige verplaatsing van het zakencentrum heeft de heer Kamps geen vrees. Hij is ervan overtuigd dat het bestuur van de nieuwe gemeente rekening zal houden met de gevoelens der Sappemeersters en een nieuw gemeentehuis, wanneer dat wordt gebouwd, tussen de beide gemeenten zal plaatsen. Bij samenvoeging ontstaat één grote gemeente met meer dan 20.000 inwoners, die naar binnen en naar buiten de belangen van haar inwoners beter zal kunnen behartigen dan 2 kleine..

De heer EENJES is van oordeel dat door samenvoeging de administratie aanmerkelijk zal worden vereenvoudigd. Ook van verplaatsing van winkelcentra zal z.i. geen sprake zijn.

Burgemeester H. DE WIT kan niet voorspellen hoe de ligging der winkelcentra zich zal ontwikkelen. Waar de kern zal komen te liggen is evenmin te zeggen. Wel kan men vaststellen dat de winkelkern in Sappemeer beter is ontwikkeld dan in Hoogezand. Doch de middenstand is niet sterk ontwikkeld en dat veroorzaakt een trek naar de stad. Grote zaken zullen ongetwijfeld een reden van bestaan hebben. Er moet daarom in de toekomst een kern gemaakt worden.

Spreker achtte het blijven voortbestaan van twee gemeenten een rem in verschillende opzichten.

Over één ding zijn we het allen eens — aldus spreker — er moet in deze zaak zo snel mogelijk een besluit genomen worden, want veel ligt te wachten op dit besluit.

In de eerste instantie voerde als laatste spreker het woord de heer BROUWER, die geen nieuwe gezichtspunten naar voren bracht.

In tweede instantie.

Eerste spreker in tweede instantie was de heer SCHaFER. Deze besprak de politieke bedoeling van de in Sappemeer gehouden debatavond. Wat betreft de voorziening in de vacature van burgemeester merkte spreker op, dat aan de nieuwe burgemeester van Sappemeer beperkingen werden opgelegd, in tegenstelling met aan die van Hoogezand. Verder vraagt spreker zich af waarom de benoeming van een Gemeente-secretaris van Hoogezand niet kon blijven wachten tot de kwestie der samenvoeging was afgehandeld.

Ook de heer EDZES voerde nogmaals het woord. Hij geloofde niet aan het onmiddellijke oprichten van grote zaken.

Nadat de heer BOER nog enkele woorden had gezegd, sprak Ds. DE ZEEUW over gelukkige samenwerking en gezonde spanningen tussen de beide gemeenten. Hij achtte een operatie of toediening van een dosis penicilline niet noodzakelijk.

De heer KAMPS meent dat de angst voor samenvoeging spoedig zal verdwijnen en in 1953 iedereen de samenvoeging vergeten zal zijn.

De heer EBELS het woord nemend, merkte op, dat het feit, dat enkele inwoners van Sappemeer voor samenvoeging hebben gepleit, niet de enige oorzaak was dat deze kwestie in overweging is genomen, daar Ged. Staten reeds op deze zaak at-